

A HTMT HÍREI**Elhunyt Adriányi Gábor egyháztörténész, az MTA külső tagja**

Életének 90. évében, 2024. augusztus 10-én elhunyt Adriányi Gábor egyháztörténész, az MTA külső tagja. Nagykanizsán született 1935-ben, katolikus családból piarista iskolába került, onnan papi hivatását követve a veszprémi szemináriumba, majd a budapesti Központi Szemináriumba. Hivatása miatt többször került konfliktusba a pártállammal, titokban szentelték pappá, majd külföldön kezdte újra az életet: római, párizsi és bécsi tanulmányokat folytatott. [...] 2012-től újra Magyarországon dolgozott: 2016-ban az MTA külső tagjává választották. 2017-ig az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének tudományos tanácsadójaként a magyar katolikus egyház 1790 utáni zsinataival és nagygyűléseivel foglalkozó OTKA-program senior kutatója volt...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK**Politikum: A miniszter lemondását követelő felhívás egyik kezdeményezőjét beidézte a rendőrség**

A rendőrség újra elővette a Martina Šimkovičová (Szlovák Nemzeti Párt-jelölt) kulturális minisztert lemondásra felszólító felhívás ügyét, amit 188 ezren írtak alá. Július végén a rendőrség kihallgatásra idézte be Németh Ilona képzőművészt, a felhívás egyik kezdeményezőjét. [...] „Sokkoló volt számomra – sokkolt, hogy országgént hova jutottunk” – mondja Németh Ilona, aki a rendőrségen megtudta, hogy az újbóli vizsgálatot maga a miniszter kérvényezte. [...] A miniszter kétségbe vonta a felhívást, azzal vádolta a kezdeményezőit, hogy meghamisították az aláírásokat. [...] Nem ez az első eset, hogy a rendőrség kihallgatásra idézett be valakit a kulturális miniszter ellen megfogalmazott bírálattal kapcsolatban. Márciusban ez a Képzőművészeti Főiskola egyik diákjával történt meg, aki társszervezője volt a pozsonyi Kunsthalle előtt megrendezett gyászmenetnek...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Rákóczi Szövetség: Jelentősen nőtt Felvidéken a magyar óvodákba járó gyermekek száma

A 2023/2024-es tanévre jelentősen, mintegy tizennyolc százalékkal nőtt Felvidéken a magyar óvodákba járó gyermekek száma az elmúlt tizennégy évben – közölte az MTI-vel hétfőn a Rákóczi Szövetség. Sullivan Ferenc, a szövetség kutatási és elemzési vezetőjének vizsgálata szerint 2010-ben 8482 gyermek járt magyar óvodákba Felvidéken. Ez a mutató az évtized végére 9339, az elmúlt tanévben pedig már 9982 gyermekre emelkedett. A szlováknak feltüntetett óvodások többsége vélhetően “vegyes családból” származik, vagy olyan, az asszimiláció különböző fokain álló közegekben él, ahol a magyar kulturális kötődés és nyelvismeret jelen van – olvasható az elemzésben. [...] Többek között ez is magyarázza azt, hogy a magyar óvodát látogató szlovák gyermekekhez hasonló számú, 1875 magyarként regisztrált óvodás szlovák csoportba jár...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Történelem: Szlovákiában kettészakadt a magyar közösség szlovákiai és felvidéki magyarokra

Szlovákiában kettészakadt a magyar közösség szlovákiai és felvidéki magyarokra, mondja nagyinterjúnkban Bárdi Nándor történész. [...] Kisebbségi témákkal foglalkozó sajtótörténészként számomra két fontos tanulság volt. Az RMDSZ képes volt integrálni a romániai magyar szavazókat, míg a helyi magyar pártok erre nem voltak képesek Szlovákiában. A térségben az RMDSZ az egyetlen olyan kisebbségi párt, amely a saját etnikuma feletti irányítását meg tudta őrizni. [...] A szlovákiai magyarok mint önálló politikai közösség viszont nem tudtak felkerülni a politikai palettára. [...] Még egy tanulság: a szlovákiai magyaroknak harminc év alatt nem sikerült létrehozniuk egy önálló közvélemény-kutató központot és elemző szakértői csapatokat kinevelni. Nagyon leegyszerűsítve, az utóbbi harminc év legfontosabb, a határon túli magyarságot érintő folyamatai a demográfiai fogyás, a középosztályvesztés, a magyar kötődésű romák integrálatlansága és az önálló, etnikulturális alapon szerveződő kisebbségi intézményrendszer működtetése...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Kezdetét vette a negyedik Nagy Ipoly-takarítás

A nagy Ipoly-takarítás célja az Ipoly folyó megtisztítása önkéntesek bevonásával az emberi hanyagság miatt felgyülemlett hulladéktól. A kezdeményezés továbbá lehetőséget ad az egyedülálló természeti és épített környezet, az Ipoly és a környező települések különleges világának megismerésére is. A negyedik alkalommal megrendezett ökológiai és sporteseményre összesen 400 önkéntest regisztráltak a határ mindkét oldalán...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Elkezdődött a Jókai Mór Nyári Egyetem

A Jókai Mór Nyári Egyetem idén 32. alkalommal látja vendégül több napon keresztül a hazai, magyarországi és Kárpát-medencei magyar pedagógusokat Komáromban. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége legrangosabb rendezvényének ünnepélyes megnyitójára a Tiszti pavilon dísztermében került sor augusztus 5-én...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: N. Varagya Szilviával, aki tíz hónapot töltött Fulbright–Schuman ösztöndíjjal az USA-ban

Azt gondolhatnánk, itthon már végletes szintre fejlesztettük az állandó nézetbeli és ideológiai konfliktust, de az USA-ban még durvább polarizációt tapasztalt N. Varagya Szilvia, aki tíz hónapot töltött a tengerentúlon a Fulbright–Schuman-ösztöndíjjal. Ő volt ez első Szlovákiában, aki ezt az ösztöndíjat elnyerte, ennek apropóján 2023-ban már beszélgettünk vele. A kutatási témája pont a társadalmi polarizáció, amihez nemcsak az jött kapóra, hogy az USA-ban épp elnökválasztási kampány van, hanem az is, hogy az elmúlt majdnem egy év Szlovákiában, Magyarországon és az egész világon is rendkívül mozgalmas volt. [...] A Harrisburgi Egyetem vendégkutatójaként indultam a tengerentúlra, az eredeti tervvel ellentétben a pennsylvaniai főváros helyett az egyetem philadelphiai részlegére kerültem. [...] A másik csoport, akiknek talán a tartalmas beszélgetésekért és támogatásáért vagyok rendkívül hálás, az akadémikusok. Itt elsősorban magyar vagy magyar származású amerikai, rendkívül nagy tudású akadémikusokra gondolok...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Már a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége is részt vesz az OktOpusz-programban

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége 25 pedagógus számára tette lehetővé, hogy pedagógiai felkészültségüket továbbfejlessék az európai uniós OktOpusz-program keretében. A korábbi konzorciumhoz – Innovatív Pedagógiai Szakmai Műhely, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete – új partnerként 2024 januárjában csatlakozott a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, így a közös munka során lehetőség nyílik a határon túli magyar pedagógusszervezetek közötti szakmai együttműködés kiteljesítésére is. [...] Az OktOpusz II. Kárpát-medencei oktatásszakmai műhely fejlesztése és működtetése program egy innovációs, tudásteremtő pedagógiai műhely, amelyhez egy felhívás keretében újabb 75 szakember csatlakozik. [...] Ádám Lilla, az SZMPSZ Rimaszombati Területi Választmányának alelnöke elmondta, az első 30 órás jelenléti képzés Pécssett, a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Bizottságának székházában valósult meg...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Titkos tüzek – fogyatékkal élő alkotók közös tárlata Ipolyságon

A művészet összeköti az embereket, a lelkeket. Tudják ezt a fogyatékkal élőkkel foglalkozó magyarországi Lámpás '92 Alapítvány és az ipolysági Charitas Saag Polgári Társulás tagjai, akik huzamosabb ideje együttműködnek. A közös alkotás eredményeit a Titkos tüzek című tárlaton mutatták be Ipolyságon. Mária Berkulová, a Charitas Saag Polgári Társulás elnöke ünnepi köszöntőjében felelevenítette, hogy immár fél évtizede dolgoznak együtt a Lámpás '92 Alapítvánnyal. [...] Éves szinten az egyes foglalkozásaikon összesen mintegy 100-150 személy fordul meg...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Megújulás a Gótikus út mentén

Ami eddig elképzelhetetlen volt, most valóra vált! – így kommentálta a Gótikus Út Polgári Társulás a nemrégiben napvilágot látott hírt, hogy 500 ezer eurós támogatás érkezik Gömörbe, templomfelújításokra. A selmecbányai kálvária felújítása után az Általános Hitelbank Alapítványa ezúttal a Gótikus út mentén található középkori templomok felújításának támogatása mellett döntött. [...] Az első templom, amelyet a projekt keretében még az idén felújítanak, a henckói római katolikus Mindenszentek temploma. A henckóit követően további római katolikus, illetve evangélikus templomok újulhatnak meg Csetneken, Martonházán, Gömörorrákoson és Rimabányán...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Felhívás a XIX. Felvidéki Tudományos Diákköri Konferencián való részvételre

A Szlovákiai Magyar Tudományos Diákköri Tanács (SZMTDT) a Selye János Egyetem (SJE) a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara (NYKFE KeTK) a Jedlik Ányos Polgári Társulás és a Diákhálózat (DH) mint főszervezők közreműködésével, az OTDT Tudományos Diákkörök Határok Nélkül (HTDK) programja, a Selye János Egyetem Hallgatói Önkormányzata (SJE HÖK) valamint a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács (SZMAT) védnöksége alatt meghirdeti 2024-re Felvidéki Tudományos Diákköri Konferenciát (FTDK). A konferencia időpontja és helyszíne: 2024. november 21–22., Komárom, Selye János Egyetem. [...] Pályamunkát nevezni 2024. szeptember 22-ig lehet...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A lítium bányászat ellen tüntetnek Belgrádban

A bányászat olyan emberi tevékenység, ami a legnagyobb károkat okozza a környezetre és az emberek egészségére nézve, és ezeket a károkat nem lehet helyrehozni – mondta szombaton este a belgrádi Terazijén megtartott tiltakozás felszólalójaként Dragana Đorđević, a Vegyészeti Intézet tudományos munkatársa. A szerbiai környezetvédelmi szervezetek által megszervezett lítiumbányászat elleni tiltakozás több tízezres résztvevője. [...] Nem lesz bánya! – ezzel a jelszóval szerveztek szerbiai környezetvédelmi szervezetek szombaton este hét órára tiltakozást Belgrádban. [...] A két vasútállomás, az autópálya lezárása és a Gazela-híd lezárása nem a demokrácia, hanem a kisebbség erőszaka a többség felett”, mondta a Szerbia Palotában tartott sajtótájékoztatón vasárnap délelőtt Aleksandar Vučić szerb államfő a fővárosban szombaton este megtartott tüntetés kapcsán. [...] A ProGlas kezdeményezés hétfőn elítélte, hogy a Jadar völgyébe tervezett lítiumbánya megnyitása ellen békésen tüntető polgárokat tartóztattak le és sürgős szabadon bocsátásukat követelte...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

Nincs folyóirat, nincs főszerkesztő!

A Magyar Szó (párt) napilap július 13-án – minden kommentár nélkül – közölte a Híd irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat 2023. évi 7-8. számának tartalmát. Ebből arra lehet következtetni, hogy a folyóirat tavalyi júliusi-augusztusi száma egy teljes évi késéssel jelent meg! Az 1934-ben alapított Hídnak évente 12 száma kellene, hogy megjelenjen, vagyis havonta egy szám, de „anyagi okok miatt a kiadó a folyóiratnak csupán négy duplaszámát jelentette meg a 2023-as évben” – írja egyebek mellett Virág Gábor, az újvidéki Forum Könyvkiadó Intézet igazgató-főszerkesztője. [...] A Híd főszerkesztőjének mandátuma a 2023-as év végén lejárt – közli az igazgató-főszerkesztő a FKI 2024. éve szóló munkatervében. A Létünk, a FKI másik – az 1971-től megjelenő társadalmi, tudományos és kulturális – folyóiratának évente négy száma kellene, hogy megjelenjen, de „a kiadó „a 2023-as évben csak egy évkönyvét tudta megjelentetni...” Naplo.org: [teljes cikk >](#)

Videó: A bemutató után vándorútra kelt a Tanyaszínház

Megtartották Kavillón a Tanyaszínház idei előadásának hivatalos premierjét. A társulat ezúttal Szigligeti Ede A cigány című szövegét vitte színre. A korábbi évekhez hasonlóan, most is szép számban kilátogattak a nézők Kavillóra, a Tanyaszínház művésztelepre, ahonnan hivatalosan is útra kelt a vándortársulat. [...] Az Újvidéki Művészeti Akadémia színinövendékei évről évre hatalmas lelkesedéssel töltik a nyári szünetet a Tanyaszínház berkeiben...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Az inspiráció volt az idei Zentai Művésztelep vezérfonala

Augusztus 5-én kezdődött és augusztus 9-én, szerdán ért véget az idei Zentai Művésztelep. Szarka Mándity Krisztina művészettörténész, az idei összejövétel vezetője hírportálunknak nyilatkozva elmondta, hogy a képzőművészek idei alkotóműhelyének a vezérmotívuma az inspiráció volt, így e fogalom értelmezésének a jegyében alkottak a résztvevők. [...] Ágoston Lóránt képzőművész hírportálunknak nyilatkozva elmondta, hogy az országhatár mindkét oldalán próbálja a kapcsolatait kiépíteni és a határt, amennyire csak lehet, próbálja elmosni...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: A legókockától a műholdig

Kis Botond egy tehetséges és szorgalmas, magyarkanizsai fiatalember, aki már több tanulmányi versenyen megcsillogtatta tudását. Botond a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium diákja, még csak tizenhét éves, de már elmondhatja magáról, hogy működő műholdat épített. Számos, a szobája falát díszítő oklevél mellett beszélgettünk a versenyeken szerzett élményeiről, eredményeiről és arról, mit vár a jövőtől. [...] Matematika-, fizika- és informatikaversenyekre járok, részt vettem a Nemes Tihamér Programozó versenyen, ahol eljutottam a Kárpát-medencei fordulóra. [...] Minden évben más robottal készülünk, mert más a pálya is, így mindig szükségesek a változtatások. Általában az ember nem ússza meg néhány elem kicserélésével, a nulláról építjük fel a robotokat, a programozással egyetemben...” Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Átadták a Dr. Bodrogyári Ferenc-díjakat Szabadkán

Idén Mészáros Gábor színész, Kovács Pécskai Emese képzőművész, valamint Jasmin Ademović közgazdász, költő érdemelte ki az elismerést. A Dr. Bodrogyári Ferenc-díjakat a városi képviselő-testület olyan 40 évnél fiatalabb személyeknek ítéli oda, akik alkotásaikkal és tetteikkel hozzájárultak a város kulturális életének fejlődéséhez...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kárpátalján 99 orosz és szovjet közéleti személyiségekről elnevezett utcát neveztek át

Az erről szóló rendeletet július 26-án írta alá Viktor Mikita, a Kárpátaljai Megyei Katonai Közigazgatás vezetője, olvasható a hivatal honlapján. A közigazgatás értesítője szerint az utcák átnevezése az Ukrán Nemzeti Emlékezet Intézetének ajánlásai és a kárpátaljai dekomunizációval és dekolonizációval foglalkozó munkacsoport ülésének jegyzőkönyve alapján történt. [...] Ezzel a dekomunizáció folyamata Kárpátalján a végső szakaszához ért...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Teljes energiafüggetlenség – Kárpátalján jövőre akár meg is valósulhat

Az elmúlt napokban javult az áramellátás Ukrajnában, azon belül Kárpátalján is, ugyanakkor ezt megelőzően hónapokig tervezett áramszünetek nehezítették meg a lakosság és a vállalkozások életét. Voltak olyan napok, amikor 14-16 órán át nem volt áram. Mit tesz a megye vezetése annak érdekében, hogy a régió energetikailag függetlenné váljon? – kérdeztük Viktor Mikitát, a Kárpátaljai Megyei Katonai Közigazgatás vezetőjét. [...] Az áramszünetek ütemezésére nincs befolyásunk – mondta a megyevezető. – Ugyanakkor olyan programok kidolgozásán fáradozunk, amelyek a lakosság számára alternatív áramforrások telepítéséhez nyújtanak támogatást. Viktor Mikita elárulta, azt tervezik, hogy még az ősz beállta előtt legalább 40-50 MW-tal bővíti a régióban a villamosenergia-termelést...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Sikeresen zárult a Kárpátaljai Nyári Kölcsey Pedagógusakadémia

Immár 23. alkalommal szervezett a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) nyári akadémiát a kárpátaljai pedagógusok számára augusztus 5–8. között. Az eseményre közel 150 pedagógus jelentkezett. Az akadémia résztvevői idén számos témával foglalkoztak. A délelőtti plenáris előadások során az előadók a kárpátaljai magyar nyelvű oktatás helyzetével, a kisebbségi jogokkal, valamint a digitális kor oktatást formáló hatásával foglalkoztak. A négynapos akadémia során a résztvevők helyi és külföldi előadók előadásait hallgathatták meg, valamint részt vehettek gyakorlati foglalkozásokon...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Váradi Natália a GENIUS Jótékonyági Alapítvány igazgatója

A GENIUS Jótékonyági Alapítvány idén nyáron is kitett magáért: a gyerekek legnagyobb örömeire öt helyszínen összesen kilenc tábort szervezett. [...] A kilenc táborba több mint 500 gyermek iratkozott be, végül 427-et tudtunk fogadni, mert voltak, akik az összes táborra beadták igényüket, mi viszont fontosnak tartottuk, hogy minden jelentkező legalább egyen részt tudjon venni – magyarázta Váradi Natália főszerző, az MTA külső köztestületének tagja, a GENIUS Jótékonyági Alapítvány igazgatója, aki hozzátette, a helyszíneken összesen 59 oktató és 44 nevelő foglalkozott a fiatalokkal. [...] És hogy miért tartjuk fontosnak évről-évre megszervezni a táborokat? A válasz nagyon egyszerű: a legfontosabb a gyökerek megtartása, a hagyományok átadása, megélése, hiszen csak úgy szerethetünk valamit, ha azt megéljük...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Petneházy Gyula, a Magyarok Kijevi Egyesületének elnöke

Petneházy Gyula a Magyarok Kijevi Egyesületének elnökeként közel egy évtizede elkötelezetten dolgozik a kijevi magyarságért. A 35 éve alapított egyesület célja a magyar kultúra és hagyományok ápolása, valamint a közösség összetartása áll tevékenységeik középpontjában. Idén március 15-én Petneházy Gyula a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült. Ennek kapcsán beszélgettünk vele az egyesület jelenlegi helyzetéről és jövőbeli terveiről, valamint arról, hogy mit jelent számára ez a rangos elismerés. [...] Az eltelt időszakban számos kulturális és közösségi programot szerveztünk. Ezek közé tartoznak a magyar nemzeti ünnepek méltatása, kiállítások, színházi előadások, valamint a vasárnapi magyar iskola működtetése. 2017-ben megnyílt a Kijevi Magyar Ház, amely közösségi életünk központja lett. Itt tartottuk a nyelvtanfolyamokat, klubesteket és egyéb rendezvényeket...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Tízéves a TeSó blog

Egy évtizede indult a Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezet megbízása által a TeSó blog keresztény weboldal. Célja, hogy a Szentírás alapján alapuló irányt mutató írásaival segítse a fiatalok keresztyén életvezetését. Bejegyzéseiket több mint 100 országban olvassák világszerte, s több mint 6000 állandó követőjük van. Megalakulásuk óta több mint 1,3 ezer írás került ki az online térbe 162 szerző tollából. A kezdetekről, a blog működéséről és a jövőbeli tervekről a főszerkesztővel, Laskoti Zoltán szőlősgyulai lelkipásztorral beszélgettünk. [...] Nekünk nem csupán szervezeti és működési szabályzatunk van, hanem hitvallásunk is. Szerzőink sokszor saját tapasztalataikat, gondjaikat osztják meg követőinkkel, olyan témákat boncolgatnak, melyekkel mi is szembe találhatjuk magunkat a mindennapok során...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Miért nem nagykövet még Fegyir Sandor?

Pont egy éve, augusztus 8-án látott napvilágot a hír, hogy az akkori köztársasági elnök, Novák Katalin öthónapnyi gondolkodás után írta alá az Ukrajna új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetének kinevezéséhez szükséges hozzájáruló határozatot, Szijjártó pedig augusztus 22-én lezárta a folyamatot. Nehéz szülés volt. Az ukrán félnek nyilván jól jött a Fegyir Sandor-féle jelenség és nagykövetté jelölésével komoly diplomáciai fricskát adtak az ügyüket rendszeresen hátráltató magyar félnek. [...] Szépen lassan a visszájára fordul és felmerül, hogy az ukránok csupán a kellemetlenkedés érdekében dobták be Sandor nevét a valódi kinevezés szándéka nélkül...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Felmérés: Az elmúlt tíz évben a munkaellenes fiatalok száma majdnem megkétszereződött

Sokak számára meglepő adatok kerültek nyilvánosságra egy felmérés nyomán: Romániában a legmagasabb azon 15-29 év közötti fiatalok aránya, akik egyszerűen nem akarnak dolgozni. Ilyen összefüggésben érdemes megjegyezni, hogy az elmúlt tíz évben a munkaellenesek száma majdnem megkétszereződött – mutatták ki a szakemberek. A közösségi média, a sztárok és a televíziós sorozatok, valamint az úgynevezett influenszerek miatt a fiatalok rájöttek arra, állítják egyes szakemberek, hogy könnyűszerrel pénzhez tudnak jutni bizonyos termékeknek az on-line térben történő reklámozásával, vagy más egyszerű és gyors módszerekkel. [...] Ilyen összefüggésben mérvadó az is, amit a hazai Hotnews hírportálnak nyilatkozott Valentin Lazea, a Román Nemzeti Bank (BNR) vezetőtanácsának a tagja. A szakember szerint a fogyasztói társadalom és az ezzel szorosan összefüggő fogyasztás fenntartása érdekében az államok folyamatosan pénzt nyomtatnak, a fiatalok pedig rájöttek arra, hogy könnyű és egyszerű módszerekkel is lehet sok anyagi javat szerezni. [...] Megállapították: a romániai munkaerőpiacon a 15 és 24 év közötti, sem foglalkoztatásban, sem oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok száma 20,5%...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Történevez: A magyar Erdély kísérlete – a nacionalizmus és a modernizáció együtt járt

Megszólalt a héten Heti Világgazdaságban Ablonczy Balázs történész és a nemrég már negyedik kiadásban megjelent nagyszerű, Visszatért Erdély című könyve kapcsán adott interjújában históriánk azon 1940 és 1944 közötti fejezetéről fejti ki gondolatait, melynek a bemutatásával a legutóbbi időig feltűnően szemérmesen bánt a magyar történettudomány. [...] Etnikai szempontból mennyire volt jogos az 1940-es revízió? Ugyanis miközben az 1938-as verdikt értelmében a visszkapott felvidéki területeken zömében magyarok éltek, Észak-Erdélyben csak a lakosság fele volt magyar. „Már az első világháború idején azzal bocsátották útnak szakértők az amerikai delegációt, hogy Közép-Európában etnikai alapon igazságos határokat meghúzni nem lehet. – szól Ablonczy válasza, amit így folytat: Erdélyben ez különösen nehéz volt. [...] A dél-erdélyi magyarságra hogyan hatott Észak-Erdély visszaszerzése? Katasztrofálsan. 400 ezer dél-erdélyi magyarból 200 ezer maradt 1944 végére...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Román hazafias nótákkal emlékeztek a magyar civilek haláláért felelős mőcvezérre a kolozsvári Untoldon

Román hazafias nótákkal emlékeztek Avram Iancu mőc szabadságharcosra a kolozsvári Untold fesztivál vasárnapi zárónapján. Az RMDSZ álláspontja szerint a főként az erdélyi románok körében nagy kultusznak örvendő 1848-49-es román szabadságharcos több száz magyar civil haláláért felelős. [...] Avram Iancu, magyarosan Janku Ábrahám (1824-1872) erdélyi román jogász az 1848-49-es forradalom és szabadságharc ellen Erdélyben szervezett császárhú román felkelés vezetője volt. Az erdélyi románok körében és a hivatalos román történetírás szerint hősnek számít...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Gyűjtés indult a Csángóföldön leégett magyar ház helyreállítására

Csak a falak maradtak a csángóföldi Trunk település vasárnap leégett magyar házából, melyben 55 helybéli csángó gyerek részesült magyar nyelvű oktatásban. A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége (MCsMSz) gyűjtést indított a 2019-ben a magyar kormány támogatásával vásárolt és felújított épület helyreállítására-újjaépítésére –hétfőn Pogár László, a csángószövetség elnöke...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Barót 800 kulturális hét részeként erdővidéki kötődésű tudományos konferenciát tartottak

A szervezők huszonöt szaktekintélyt kerestek meg azzal a kéréssel, szülőföldjükön számoljanak be, hol is tart manapság életpályájuk, kutatói munkájuk. A kérésre nyolcan tudták úgy alakítani a programjukat, hogy néhány napra hazatérjenek. Ők jó bizonyítékai annak: a kistérség – mindannak ellenére, hogy lélekszáma nem nagy – az elmúlt évtizedekben is jelentős értelmiséget nevelt ki, ezáltal pedig nemzetünk egészét szolgálja – hangzott el. [...] Többek között Benedek József egyetemi tanár (BBTE), az MTA külső tagja Barót pozíciója a fejlettségi rangsorokban, Zakariás Erzsébet néprajzkutató, az MTA külső köztestületének tagja Leányélet egy évszázaddal korábban, Máthé Csongor egyetemi adjunktus (BBTE), az MTA külső köztestületének tagja Az erdővidéki turizmus helyzete és jövőképe, Darvas Tamás egyetemi tanár, kutató (Amerikai Egyesült Államok, Marylandi Egyetem) Matematika a képzőművészetben címmel tartott értekezést...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Tíz év alatt leépült a romániai zöldségtermesztés

Idén is látványos népszerűségnek örvend a 3 000 eurós de minimis támogatással működő paradicsomprogram. Azonban a csúcstermelés időszakában piacra kerülő hatalmas mennyiségű paradicsom az értékesítési gondok miatt csak részben jut el a fogyasztókhoz. Országos gazda érdekvédelmi szervezet vezetőjével, Fazakas Miklós Maros megyei agrárvállalkozó vázolta lapunknak a kertészet nehéz helyzetének okait. [...] Azt kértük, hogy minden fólia alatti zöldségre legyen érvényes a pályázati kiírás, hogy maradjon meg a piaci egyensúly. Az utóbbi tíz évben kialakult hatalmas lemaradást már nem lehet pótolni 3000 eurós de minimis támogatásokkal és nehezen elérhető, túlbürokratizált uniós pályázatokkal...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Publicisztika: Miért a kánikulában zárják el a vizet Kolozs és Szilágy megyében?

Miközben a tehetősebbek saját medencéjükben húzták ki a forróságot, sokan váratlanul ivóvíz nélkül maradtak. Utánajártunk, mi az oka az egyre gyakoribb vízkorlátozásoknak, és mit lehet tenni annak érdekében, hogy mindenkinek jusson elegendő víz. A közösségi médiában sokan arra gyanakodtak, hogy a víztartálékok egyszerűen elfogytak, vagy pedig az ivóvíz-szolgáltató infrastruktúra alulméretezett. A Kolozs és Szilágy megyét zömében lefedő közműcég szerint a vízhálózatot a fogyasztók terhelik túl: a lakosság egy része nemcsak háztartási vízként használja az ivóvizet, ahogyan az a szerződésükben áll, hanem például medencék feltöltésére vagy mezőgazdasági területek, veteményeskertek és üvegházak öntözésére is. [...] A közműcég július 24-ei bejegyzéséből kiderült, hogy május-júniusban Kajántón volt olyan lakó, aki 54-szer, Erdőfeleken volt, aki 78-szor, és Dezmérén volt, aki 87-szer több vizet fogyasztott, mint az előző két hónapban...” Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#)

Lemondásra szólította fel püspöke a kalotaszegi református esperest

A párizsi olimpia megnyitójának vitatott jelenete, amelyben drag queenek szerepeltek, heves reakciókat váltott ki Erdélyben is. [...] A Transtelex cikkének megjelenése után Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke felhívta Vincze Mínya Istvánt, és felszólította, hogy mondjon le. [...] Telefonos beszélgetésünkön Vincze Mínya István kalotaszegi református esperes megerősítette, hogy sokkolta a párizsi olimpia megnyitója, amit istengyalázasnak tart, és szerinte az LMBTQ-közösség áll mögötte. Bár elismerte, hogy a bejegyzése túl erőse sikeredett, továbbra is kitartott amellett, hogy az LMBTQ-közösség szándékosan provokál. [...] A Pluralizmus Erdélyben kezdeményező csoport nyílt levélben szólította fel az erdélyi egyházi vezetőket, hogy nyilvánosan álljanak ki a gyűlöletkeltés ellen, miután egyre aggasztóbb mértékűt ölt az intolerancia a régióban...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

És Szervátiusz Jenő és Tibor kifaragta Erdély egyik legnépszerűbb emlékművét

Egy karakteres arcú, szikár férfi a nyári forróságban faragja a követ, bele van merülve a munkába, mintha nem érdekelné, hogy bámészkodók veszik körül, sőt az sem, hogy fényképek készülnek róla. Nagy elhivatottsággal dolgozik. [...] Azt nem tudjuk, hogy milyen körülmények között készültek a farkaslaki képek, [...] de épp akkor faragta Szervátiusz Tibor a mára már legendás Tamási-emlékművet, ahogy Sütő András után sok helyen nevezik, a Tonnás hegyibeszédet...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Egyre kevesebb a költőmadár Burgenlandban

Minden második költőmadár eltűnt már a burgenlandi rétekről és mezőkről. A BirdLife Austria szerint az elmúlt 25 évben a felére csökkent a jellegzetes réti- és mezei madarak állománya. A madármegfigyelés szerint a legjelentősebb csökkenés a 2024-es év madaránál a sordélynál tapasztalható, amelynek költőállománya 1998 óta 96 százalékkal csökkent. Nagymértékű csökkenést regisztráltak a pintyek családjába tartozó csicsörkeés a cigánycsücsücsében is. [...] 2024 egy jó évnek számít a gólyák számát illetően Burgenlandban. A Birdlife Austria tájékoztatása szerint idén számos fehér gólya fészekben a szaporodás sikerrel zárult...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Hírlevél a bécsi magyar könyvtár újdonságairól

Nyáron is várja olvasóit a bécsi Collegium Hungaricum könyvtára, amelynek munkatársai egy új, kétnyelvű hírlevélben tájékoztatják olvasóközönségüket a könyvtár új szerzeményeiről és programjairól. Dallos Emese a Collegium Hungaricum kulturális menedzsere rádióknak adott interjújában elmondta: [...] A könyvtári hírlevélben a csecsemőknek szóló lapozóktól kezdve a gyermekkönyveken át, a felnőtteknek szóló irodalomig, mindenki megtalálhatja a számára érdekes olvasmányt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Keleti Éva kiállítása az ORF2 műsorán

Keleti Éva kiállítás megnyitójával indult a Collegium Hungaricum Bécs 100 éves jubileumi rendezvénysorozata júniusban. A fotóművész személye és munkássága a magyar fotótörténet meghatározó része. [...] Itt Bécsben először láthatóak azok a felvételek,

amelyeket a 60-as, 70-es években örökített meg a Bécsi Ünnepi Hetek alkalmából – avat be bennünket Méhes Márton, a CH igazgatója. A képeken az akkori magyar és osztrák sztárszínészek is láthatóak. [...] A kiállítás ünnepélyes megnyitóján Méhes Márton, a Collegium Hungaricum igazgatója köszöntötte az egybegyűlteket ezen a különleges alkalmon, amely egyben az intézmény jubileumi rendezvénysorozatának első állomása is volt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

30. alsóóri zarándoklat Mariazellbe

Szerda hajnalban ismét útra keltek az alsóóri zarándokok, hogy négy nap, 130 km és csaknem 190 ezer lépés megtétele után elérjék a Stájer Alpokban lévő kedvelt zarándokhelyet, Mariazellt. Az idén szép számban, összesen 22 fő jelentkezett a gyalogos zarándoklatra, majd vasárnap további 15 fő csatlakozik autóbusszal a csoporthoz, hogy közös szentmisén vegyünk részt a Mariazelli kegytemplomban”, mondta el Szabó Joachim szervező. [...] Alsóóriben, elsősorban a magyarok körében már a 19. században is hagyománya volt a Mariazell-i zarándoklatoknak, majd több év kihagyása után 2004-óta szervezik meg ismét rendszeresen...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Ténylegesen elindulhat a MURABA program

A múlt héten a szlovén kormány egymillió euró támogatást hagyott jóvá a Muravidék–Rábavidék fejlesztési program idei projektjeire. Indulhat tehát a program, amely elvileg öt éven keresztül éves szinten 5–5 millió eurót biztosít a szlovén–magyar határtérségnek. 2022 februárjában még Janez Janša akkori szlovén kormányfő és Orbán Viktor magyar miniszterelnök Lendván aláírták a MURABA Muravidék–Rábavidék fejlesztési programról szóló megállapodást...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Kovács Krisztián íróval irodalomról, olvasásról, regényekről

Kovács Krisztián a szomszédos Lentiben nőtt fel, oda és a Hetéshez kötik élete első felének fontos szálai, melyeket eddig megjelent két, velejéig őszinte regényében, a „Hiányzó történetek”-ben (2022) és a „Minden csendes és nyugtalan”-ban (2023) is felidéz. Idén ősszel megjelenő regénye, az „Ablakok az ébrenlétben” pedig egy fiktív, határ menti zalai kisvárosban játszódik, annak dacára, hogy a szerző most már Pest megyében él és alkot. [...] Az írás kulcsszerepet játszik az életében, a mindennapjai részévé vált. Mikor kezdett el írással foglalkozni?– Számomra mindig egyfajta szociális kényszer volt az írás. Ha történt valami, legyen az jó vagy rossz, mindig lejegyeztem...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Rövidfilmek Bográcsa filmfesztivál Lendván

Sikeresen zárult a Rövidfilmek Bográcsa 2024 című filmfesztivál Lendván, amelyet 2020-tól két évente szervez meg a lelkes fiatal csapat Horváth Botka Áron hazai filmrendező vezetésével. Ezúttal a lendvai vár hangulatos környezetében három szlovén és öt külföldi díjnyertes filmet nézhetett meg a filmkedvelő közönség, mely a tágabb térségből is érkezett a „bográcsra”. A családi hangulatú fesztivál célja a filmkultúra népszerűsítése...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Muravidék 1945–1963: Nyomásgyakorlás a papokra

A második világháború utáni időszakban az új jugoszláv, illetve szlovén politikai elit tervszerűen törekedett a vallási intézmények és a papság lejáratására, ellehetlenítésére, hiszen a vallási kötődést a kommunista ideológia alaptételeivel összeférhetetlennek tekintették. A vallási identitás visszaszorításának a legkülönbözőbb formáit alkalmazták. [...] Ivan Jerič esperesplébános a Muravidékről és a magyar közösségről készített beszámolójában egyebek mellett hangsúlyozta, hogy e tájegység Jugoszláviához kerülése után a helyi magyar érzelmű értelmiség zöme (magyarok és szlovénok egyaránt) – néhány pap és tanító kivételével – elhagyta a vidéket...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Elfogadta a horvát kormány a nemzeti kisebbségekre vonatkozó operatív programot a 2024-2028-as időszakra

A horvát kormány az országban élő nemzeti kisebbségek képviselőivel együttműködve kidolgozott egy operatív programot azzal a céllal, hogy segítse ezen nemzeti közösségek megmaradását, valamint hogy minél pontosabban lássa az egész közösség a következő időszak prioritásait. A program magyarságunkat érintő része a HMDK ajánlásai alapján alakult ki. [...] A most elfogadott programban összesen 209 tevékenység meghatározására került sor, ebből 56 szerepel az összes nemzeti kisebbségre vonatkozó operatív programban, míg az egyedi operatív programokban összesen 153 cselekvési forma található...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)